

Hrvatski savez građevinskih inženjera

SABOR HRVATSKIH GRADITELJA 2008

HRVATSKO GRADITELJSTVO PRED IZAZOVOM EUROPSKIH INTEGRACIJA
6. do 8. studenoga 2008. Cavtat

BILTEN Sabora hrvatskih graditelja

Svečano otvaranje Sabora

Sabor hrvatskih graditelja 2008. svečano je otvoren u Kongresnoj dvorani (zvanoj *Raguza*) hotela *Croatia* u Cavtatu pozdravnim izlaganjem predsjednika HSGI-a Dragutina Mihelčića. On je najprije pozdravio sve sudionike i ugledne goste, a potom održao govor koji u nastavku donosimo u cijelosti. Potom su skup pozdravili Boris Čupić, predsjednik Hrvatske udruge poslodavaca – Udruge poslodavaca u graditeljstvu Hrvatske (HUP-UPGH), Zvonimir Sever, predsjednik Razreda inženjera građevinarstva Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, prof. dr. sc. Jure Radić, predsjednik Hrvatskoga inženjerskog saveza, doc. dr. Janez Reflak, predsjednik Inženjerske zbornice Slovenije i potpredsjednik Zveze društva gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije, Jadranko Husarić, generalni direktor *Hrvatskih voda*, Luka Korda,

načelnik općine Konavle, Niko Šalja, pročelnik Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša Dubrovačko-neretvanske županije te na kraju Marina Matulović, ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva koja je i otvorila skup i čiji govor također prenosimo u cijelosti.

U nastavku je u radnom dijelu Sabora slijedilo izlaganje prof. dr. sc. Petra Đukana o temi *Graditeljstvo i održivi razvitak* koji je za zbornik radova Sabora napisao zajedno s Linom Fučićem. Slijedio je prof. dr. sc. Zvonimir Marić izlaganjem o najvrednijih mostovima u Hrvatskoj izgrađenim između prvoga i petog Sabora hrvatskih graditelja (a tiskan u zborniku *Graditeljska dostignuća*). Predstavio je dvadeset velikih mostova koji se ističu svojom veličinom ili graditeljskih dometima. Slijedila je mr. sc. Jelena Bleiziffer koja je predstavila športske dvorane koje se

za 21. svjetsko rukometno prvenstvo grade u Zagrebu, Varaždinu, Osijeku, Poreču, Splitu i Zadru, a koje su također predstavljene u zborniku *Graditeljska dostignuća*.

Slijedio je Branko Radošević, predsjednik uprave *Plinacra*, koji je predstavio mogućnosti razvoja plinskoga transportnog sustava u Hrvatskoj, zapravo svoj referat tiskan u *Zborniku radova*. Nakon toga je Vlasta Gačeša-Morić predstavila svoj rad, također objavljen u Zborniku: *Razvitak hrvatske normizacije u području graditeljstva u proteklome četverogodišnjem razdoblju*. Nakon kraće pauze uslijedilo je vrlo posjećeno izlaganje prof. dr. sc. Jure Radića: *Most Pelješac i nagrađeni natječajni radovi*. Zatim je Zvonimir Sever, predsjednik Razreda inženjera građevinarstva Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu održao izlaganje pod naslovom: *Deset godina HKAIG i novo ustrojstvo*. Strategiju upravljanja vodama predstavio je Zdravko Krmek, državni tajnik u Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, rad koji je skupa s Jadrankom Husarićem, dr. sc. Sinišom Šircem, Ružicom Drmić i Dankom Biondićem objavio u *Zborniku radova*. Slijedeća su dva predavanja održali gosti iz inozemstva, prof. dr. sc. Ešref Gačanin iz Bosne i Hercegovine o cestovnoj mreži Bosne i Hercegovine, a gost iz Crne Gore prof. dr. sc. Božidar S. Pavićević o strategiji upravljanja seizmičkim rizikom. O dostignućima u konstrukcijama visokogradnje i ukratko o čeličnim konstrukcijama govorio je Miljenko Srkoč, a na kraju prijedodnevno plenuma prof. dr. sc. Mladenko Rak prikazao je referate iz tematske cjeline nazvane konstrukcije i geomehanika.

Obraćanje Dragutina Mihelčića, predsjednika Hrvatskog saveza građevinskih inženjera

Dozvolite da Vas prije svega pozdravim, a zatim da na početku rada petoga po redu *Sabora hrvatskih graditelja* kažem nekoliko riječi o dostignućima naših dosadašnjih Sabora te o ciljevima i očekivanjima ovoga skupa čijem smo otvaranju upravo nazočni.

Na početku, želio bih reći nekoliko riječi o Hrvatskom savezu građevinskih inženjera, udruzi kojoj sam na čelu i koja je organizator ovoga velikoga stručnog skupa.

Hrvatski savez građevinskih inženjera s više je od 3500 aktivnih članova najbrojnija članica Hrvatskoga inženjerskog saveza i među najvećim stručnim posebno tehničkim, udrugama u Hrvatskoj i u zemljama našega okruženja. Udruga je izravni slijednik Kluba inžinirah i arhitekata, prve inženjerske udruge osnovane 2. ožujka 1878., prije punih 130 godina, a u ovom obliku pod različitim nazivima djeluje više od 55 godina. Rad se odvija u 18 temeljnih društava širom Hrvatske i u 10 specijaliziranih strukovnih društava. Ovdje želim istaknuti ulogu Hrvatskog saveza građevinskih inženjera u formiranju Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu te u provođenju programa stručnog usavršavanja. Ti se programi od 2006. godine uspješno odvijaju u mnogim našim temeljnim i nekim specijaliziranim društvima a osnovna im je značajka velika posjećenost i zanimanje sudionika.

Sabori hrvatskih graditelja pripadaju najvećim skupovima hrvatskih građevinara, a tradicionalno se od 1993. održavaju svake treće odnosno četvrte godine. Na sadašnjem skupu, najvećem dosad, za koji smo na žalost zbog velikog interesa bili prisiljeni odbijati zakašnjele prijave, kao i na prijašnjim skupovima osim hrvatskih sudjeluju i stručnjaci iz inozemstva. Ovakvi susreti ponajprije okupljaju građevinare i srodne struke, ali i pravnike, povjesničare umjetnosti, stručnjake za zaštitu baštine i okoliša i sve ostale koji su *Sabor* prepoznali kao glavno tradicionalno okupljanje svih graditelja. Značajka je svih dosadašnjih Sabora bila masovnost, multidisciplinarnost i aktualnost, ali i velika podrška institucija, velikih i malih tvrtki te svih naših članova. *Sabori* su mjesto susreta mnogih generacija, raznovrsnih graditeljskih

stručnjaka, mjesto gdje se stručno vrednuje ono što je dosad napravljeno i gdje se određuju smjernice daljnjega napretka naše struke, ali i gospodarstva u cjelini u kojem je građevinarstvo poticatelj općega razvitka.

S ponosom možemo istaknuti da je građevinarstvo danas jedna od najuspješnijih i najznačajnijih gospodarskih grana te pomalo neskromno ističemo da je u to ugrađen i velik doprinos ovih naših tradicionalnih susreta. Stanje u građevinarstvu i njegova uloga u hrvatskom gospodarstvu bili su naime predmetom rasprava i zaključaka svih dosadašnjih *Sabora*. Izgrađene su ili se grade brojne infrastrukturne građevine, posebice autoceste, ali i drugi veliki projekti, poput vodoopskrbnog sustava istočne Slavonije, kanalizacijskih sustava i uređaja za pročišćavanje mnogih jadranskih gradova te plinifikacija Dalmacije i drugih dijelova Hrvatske, a u planu su gradnje novih željezničkih pruga, višenamjenskih plovnih putova i sl. Posvuda se vrlo uspješno grade velike javne i poslovne zgrade, a sve se više ističe i stanogradnja. Naši su se graditelji u međuvremenu osobito istaknuli kvalitetom i brzinom građenja, a za primjer ističem samo naše tunelograditelje koji dobivaju međunarodna priznanja za kvalitetu, sigurnost, ali i brzinu građenja. Potpuno smo uvjereni da će ostvarena graditeljska kvaliteta, uspješna organizacija i ispunjavanje ugovorenih rokova do punog izražaja doći i na inozemnim gradilištima.

Svaki je do sada održani *Sabor* imao svojih specifičnosti i tema koje su bile odraz vremena i prilika u kojima se održavao.

Od sanacije i obnove ratom porušenog i oštećenog kao teme prvog *Sabora* 1993. u Crikvenici, do okretanja razvojnim projektima i pripremama hrvatskog graditeljstva za ispunjavanje uvjeta potrebnih za ulazak u Europsku Uniju na *Saboru* 2004. godine.

Kao što je i prije bio slučaj, na ovom je *Saboru* odabrana aktualna tematika. Moto je odnosno osnovni tematski naziv za *Sabor hrvatskih graditelja 2008.*: Hrvatsko graditeljstvo pred izazovom europskih integracija. Tim se nazivom ističe da je i za hrvatsko graditeljstvo kao i za cijelo hrvatsko društvo od velike važnosti dostizanje razvojnog stupnja kojim se ispunjavaju uvjeti za pristup Europskoj uniji. S obzirom na aktualno stanje u našoj zemlji predviđene su dvije zajedničke temeljne teme:

- harmonizacija propisa i normi u hrvatskom graditeljstvu s europskim
- graditeljstvo i održivi razvitak

Upravo se najveći broj referata koji su tiskani u Zborniku odnosi neposredno ili posredno na te naše temeljne teme, no nisu zapostavljene ni „klasične“ graditeljske teme. U okviru rada *Sabora 2008.* predviđena su četiri okrugla stola s aktualnim temama.

Na okruglom stolu *Utjecaj donošenja propisa na gradnju* raspraviti će se u kojem je smjeru potrebno razvijati podzakonske akte o gradnji, kakve bi trebale biti kompetencije državnog tijela koje donosi propise te kako osigurati utjecaj

gospodarstva na donošenje i razvoj propisa. Na okruglom stolu pod nazivom *Novi hrvatski razvojni infrastrukturni projekti* raspraviti će se pitanja prometne infrastrukture u funkciji regionalne konkurentnosti. Tom se raspravom želi dati prilog novom promišljanju prometne strategije Republike Hrvatske u novim okolnostima pridruživanja Europskoj uniji i otvaranju novih tržišta. Okruglim stolom *Kvaliteta građenja* obuhvatit će se problem kvalitete u trima globalnim aktivnostima: pripremi, građenju i uporabi građevina, jer je u svakoj od tih faza nužno imati primjerenu kvalitetu i pouzdanost.

Novi zakon koji se odnosi na poslove projektiranja, nadzora i građenja je u postupku donošenja. Njime će biti uređeni znanja, vještine i kompetencije odgovornih osoba u gradnji. S obzirom na važnost ovog zakona na sudionike u gradnji, toj je temi posvećen okrugli stol – *Odgovorne osobe u gradnji*. Raspravom će se također obuhvatiti i pitanja uloge obrazovnih programa, programa stručnog usavršavanja te izazovima stvaranja tržišta rada pristupanjem Europskoj uniji. Za kraj valja reći da je na pripremi i organizaciji sadašnjeg *Sabora hrvatskih graditelja* radio Izvršni organizacijski odbor s mnoštvom marljivih članova. No jednoga ipak valja posebno istaknuti. Riječ je o jednom od začetnika te predsjedniku

Organizacijskog odbora ovoga i svih dosadašnjih *Sabora* – prof. dr. sc. Veselinu Simoviću, inače dugogodišnjem uredniku našeg stručnog časopisa *Građevinar* na koji smo također vrlo ponosni. Uz velik doprinos organizaciji ovoga skupa, njegov se poseban doprinos očituje u pripremi i tiskanju svih pristiglih referata. U dvije knjige pripremljene za ovaj *Sabor*, u *Zborniku radova* i u *Graditeljskim dostignućima*, tiskano su na ukupno 1340 stranica 122 referata na kojima je radilo, ako sam dobro zbrojio, približno 450 autora. Svi su pristigli članci recenzirani, stručno i jezično usklađeni te opremljeni odgovarajućim sažecima na hrvatskom i engleskom jeziku. Kako *Sabor hrvatskih graditelja* nije samo stručni skup već i mjesto susreta i međusobnog druženja, posebno mi je zadovoljstvo najaviti razne popratne sadržaje. Tako je večeras u tvrđavi Revelin u Dubrovniku za sve sudionike *Sabora* organiziran poseban domjenak, a za sutra najavljujem svečanu večeru na kojoj će između ostalog biti proglašena nagrada za životno djelo koju na svakom *Saboru* dodjeljujemo istaknutim pojedincima za znanstveni i stručni doprinos graditeljskoj struci.

U ime Hrvatskog saveza građevinskih inženjera i osobno želim svim sudionicima i gostima uspješan i ugodan boravak na *Saboru hrvatskih graditelja 2008*.

Potreba bržih promjena - govor Marine Matulović Dropulić, ministrice zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Pozdravljam ovaj respektabilni skup, respektabilan i po broju sudionika i po snazi svojih poruka. Pozdravljam vas također u ime premijera dr. Ive Sanadera i Vlade, pokrovitelja Sabora. Prošlo je četiri godine od posljednjeg Sabora i u tom je vremenu Vlada

za razvitak snažnog građevinarstva. Međutim, za postizanje toga cilja potreban je zajednički angažman i o tome vam želim reći nekoliko riječi.

U ovom trenutku hrvatsko graditeljstvo još uvijek karakterizira rascjepkanost i nedovoljna pripremljenost za strukturne

promjene koje se moraju brže odvijati. To je izazov koji pred građevinare postavlja ulazak Hrvatske u Europsku uniju, daljnja globalizacija tržišta i prodor novih tehnologija i tehnoloških rješenja. Nalazimo se u vremenu globalnih potresa financijskih tržišta, isto tako i realnog sektora, što zahtjeva već danas, a još više sutra, dodatni oprez u redovitom radu i poslovanju, jer sigurno je da će se ovi događaji osobito odraziti na turističku djelatnost, izvozni sektor, ali isto tako na graditeljstvo te na građevinsku industriju. U tim svjetskim procesima hrvatski graditelji moraju izboriti svoje mjesto. Iza sebe imaju bogato iskustvo i uspješne rezultate i u inozemstvu, a pred sobom imperativ ostvarenja konkurentnosti i fleksibilnosti na domaćem i vanjskim tržištima. Na tim je rješenjima potrebno mobilizirati sve potencijale i stručnu pamet.

Međusobno horizontalno i vertikalno povezivanje, osnutak klastera na bazi realnih uzajamnih interesa te ostvarivanje ekonomije razmjera u graditeljstvu neophodan je uvjet zaokreta.

Što je u tome napravila država?

Zakon o prostornom uređenju i gradnji označio je početak reforme sustava. Donesen je Zakon o građevnim proizvodima, a u proceduri je donošenje zakona kojim će se urediti arhitektonski i inženjerski poslovi u graditeljstvu. Tim zakonima i cijelim nizom podzakonskih propisa definirana su pravila ponašanja graditeljske struke i svih onih koji participiraju u graditeljstvu.

Tehnički propisi koji su doneseni ili su u izradi dio su procesa usklađivanja s pravnim nasljeđem Europske unije, osobito na području sustava kontrole proizvodnje, upotrebljivosti i slobode kretanja građevnih proizvoda. Naime, Zakonom o građevnim proizvodima i spomenutim tehničkim propisima uklanjaju se prepreke za plasman hrvatskih roba i usluga na tržišta Europske unije, a s druge strane omogućuje se Europskoj komisiji bolja kontrola djelovanja zajedničkog tržišta. Naglasila bih kontrolu sukladnosti građevnih proizvoda što je bitni element sigurnosti građevina. Zakon je, kao i prethodni Zakon o gradnji, tako koncipiran da omogućava postupan prelazak na rad u skladu sa standardima Europske unije i prije samog pristupanja, čime je osigurano dostatno vrijeme za prilagodbu. Uvjet je, međutim, aktivnije sudjelovanje industrije građevnih proizvoda u implementaciji Zakona, ali i osnaživanje naših stručnih službi u Ministarstvu za rad prema europskim pravilima.

Uređeno područje prostornog planiranja, doneseni prostorni planovi i izrada detaljnih urbanističkih planova otvaraju mogućnost poslovnog investiranja i zamaha izgradnje, uz balansirani proces izgradnje infrastrukture, očuvanja urbanog identiteta i prirodnih vrijednosti prostora. Bitno pojednostavljenje gradnje te reforma zemljišne administracije, odnosno kvalitetnije informiranje o prostoru i uređenje sustava registracije nekretnina i vlasništva, što će biti dovršeno do kraja slijedećeg desetljeća, sastavni je dio uređenog okvira u kojem se građevinarstvo može razvijati i poticati razvitak nacionalnog gospodarstva.

U izradi i provođenju novih zakona i pratećih propisa, pravilnika i uredbi, u Ministarstvu smo imali na umu upravo taj cilj i zato smo visoko digli letvicu. Otpori ili bolje reći početna nesnalaženja ili nerazumijevanja na koje smo nailazili bili su kako u graditeljskom tako i u upravnom aparatu.

Temeljnim zakonom, Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, napravili smo zaokret u ovlastima, ali i odgovornosti svih sudionika u gradnji. Građevinske radove mogu izvoditi samo profesionalci. Struci smo dali dignitet te osigurali osnovne pretpostavke za uvođenje upravljanja kvalitetom u građenju. Temeljni ciljevi koje smo htjeli postići tim zakonom ostvaruju se i dalje ćemo nastaviti raditi na njegovoj uspješnoj implementaciji. Ovom ću prigodom spomenuti da je u javnosti, pa čak i stručnoj, pogrešno tumačena zakonska odredba u odnosu na stanje planske regulative. Naime, kao prepreka gradnji i razlog usporavanja graditeljske aktivnosti navodi se da se zakonom određuje širina cesta i ulica što naravno nije točno, niti je takvo što normativno moguće provesti. Točno je da više nije u redu da prostorni plan lokalne zajednice propisuje jedno, a na terenu se događa nešto sasvim drugo. Stoga nije kriv zakon već nesređeno stanje u prostoru koje se više ne može tolerirati. Prostorna regulativa se mora poštivati.

Svima je poznato da je Pravilnik o licenciranju u graditeljstvu izazvao polemike. Sadržaj tog pravilnika sada je ugrađen u prijedlog Zakona o arhitektonskim i inženjerskim poslovima, u izradi kojega smo sa strukom ostvarili konstruktivnu suradnju. U Zakon smo unijeli određene izmjene na temelju praćenja primjene pravilnika. Nismo, međutim, udovoljili inženjering tvrtkama jer je i dalje kriterij za dobivanje suglasnosti broj radnika građevinske struke, ovisno o složenosti građevine.

Važan element za funkcioniranje države o kojem ovisi njegova ukupna učinkovitost je javna uprava. Sadašnje stanje s kojim nismo zadovoljni i obaveze koje Republike Hrvatske prihvaća pristupanjem Europskoj uniji zahtijevaju reformiranu javnu upravu. To je jedan od zadataka na kojemu Vlada radi. Moramo povećati atraktivnost rada u upravi kako bi se zadržali iskusni i educirani službenici, ali i privukli novi mladi i stručni ljudi. Problem nedostatka upravnih službenika, osobito graditeljske i arhitektonske struke, je urgentan i vi ga, kao i mi, osjećate svakodnevno u svom radu.

Stoga je potrebno osigurati bolje funkcioniranje i Ministarstva i centralnog tijela državne uprave nadležnog za gospodarske i upravne aspekte graditeljstva, tako i rad lokalnih razina

odlučivanja u dijelu poslova koji predstavlja njihov dio nadležnosti i odgovornosti, odnosno uskladiti dinamiku ostvarivanja pojedinih segmenata naznačenog programa da bi se do krajnjih rezultata dolazilo brže i kvalitetnije. Na tom ćemo području morati poduzeti dodatne korake i napore.

Spomenut ću još jednu, vrlo važnu komponentu za funkcioniranje cijelog sustava. Podizanje kvalitete gradnje i uopće usluga u graditeljstvu zahtjeva stalno obrazovanje i stručno usavršavanje što smo i propisali zakonom. Vrlo je važno i u sadašnjim uvjetima rada i konkurencije nezaobilazno, promoviranje cjeloživotnog obrazovanja, prekvalifikacije i usavršavanja radnika u graditeljstvu. Vaša je aktivnija uloga preko strukovnih udruženja, potrebna i na području obrazovanja za stručna zanimanja koja graditeljstvu kronično nedostaju.

Pri izradi Zakona kojim se uređuju arhitektonski i inženjerski poslovi vodili smo računa o europskim direktivama, o priznavanju stručnih kvalifikacija i pravila koja se odnose na rad struke, uz uvažavanje hrvatskog klasifikacijskog okvira koji je usvojila Vlada Republike Hrvatske.

Istim je zakonom predviđeno osnivanje četiri komore – komore ovlaštenih arhitekata, ovlaštenih inženjera građevinarstva, ovlaštenih inženjera elektrotehnike i ovlaštenih inženjera strojarstva, što se nametnulo kao najbolje rješenje u odnosu na dosadašnja iskustva u radu strukovnih organizacija. Tu se provodi ono što ste svi tražili. Pritom ne smijemo zaboraviti i petu komoru, komoru ovlaštenih inženjera geodezije koja će biti osnovana temeljem posebnog zakona koji uređuje geodetsku djelatnost što će uključiti i poslove ovlaštenih inženjera geodezije u graditeljstvu. Svrha je novog ustroja komora odnosno njihova razdvajanja, omogućiti novim komorama uspješnije i odgovornije djelovanje. I na kraju, želim da ovaj skup otvori prostor novim idejama i pridonese zajedničkim naporima na putu ostvarivanja utvrđenih i za razvitak graditeljstva neophodnih ciljeva. U tome smo uspijevali u ratnim okolnostima, u uvjetima obnove, u etapi izgradnje suvremene infrastrukture i zato sam uvjeren da ćemo u tome uspjeti i u vremenu velikih svjetskih promjena i ubrzanog puta za Hrvatsku važnih europskih integracija.

Potpisan sporazum o suradnji između hrvatskih i slovenskih inženjera

Na Saboru hrvatskih graditelja 2008. potpisan je sporazum između Hrvatskog saveza građevinskih inženjera (HSGI) i Zveze društev gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije (ZDGITS). Sporazum su potpisali Dragutin Mihelčić, predsjednik HSGI-a i Miro Vrbeč, predsjednik ZDGITS-a. Sporazum je sklopljen kako bi se kroz suradnju dviju organizacija na aktivnostima od zajedničkog interesa promicao razvitak inženjerske, a posebno građevinske struke u Hrvatskoj i Sloveniji.

Zajedničke aktivnosti dviju organizacija su razmjena općih informacija iz inženjerske profesije, sudjelovanje u radu stručnih skupova, konferencija, seminara i simpozija koje organiziraju HSGI ili ZDGITS, suradnja pri objavljivanju stručnih, članaka, tekstova i informacija o određenim značajnim temama građevinske struke u stručnim časopisima i drugim publikacijama čiji su izdavači HSGI ili ZDGITS te razmjena stručnih časopisa i drugih publikacija čiji su izdavači HSGI odnosno ZDGITS.

Planira se suradnja na organiziranju zajedničkih susreta, konferencija i drugih skupova, obrazovnoj aktivnosti i razmjeni studenata i predavača te na informiranju javnosti o svim aspektima građevinske inženjerske struke, njezinu razvitku i unapređivanju, razmjeni informacija i znanja te zajednički rad na unapređenju norma iz djelatnosti građevinske struke, sukladno suvremenim svjetskim trendovima i dostignućima.

Suradnja će omogućavati obrazovne i savjetodavne usluge iz građevinske profesije članovima dviju organizacija te prepoznavanje i priznavanje (*professional recognition*) građevinskih inženjera, njihove stručnosti i ovlaštenja, kako međusobno tako i u okvirima Europe.

Na kraju je istaknuta i suradnja u koordiniranju istraživačkih i razvojnih programa (*Research & Development*) te stimulaciji zajedničkih projekata za konkuriranje prema raznim nacionalnim i međunarodnim fondovima.

Okrugli stol: Utjecaj donošenja propisa na gradnju

Sudionici *Sabora graditelja* pokazali su zavidno zanimanje za tematsku raspravu o utjecaju donošenja propisa na gradnju, čiji su moderatori bili Lino Fučić i dr. sc. Petar Đukan. Čak je tijekom rasprave izrečena ideja da se slične organiziraju i izvan *Sabora hrvatskih graditelja* jer su organizatori pohvaljeni za inicijativu da se raspravlja o primjeni propisa u građevni. Ideja je bezbroj, a temelj brojnim raspravama bio je zapravo Zakon o prostornom planiranju i građevni koji je u primjeni tek nekoliko mjeseci. Zakon je ukupno ocijenjen dobrim, ali bi trebao ići na poneku doradu radi pojašnjenja i olakšavanja poslova graditeljima koji su u službi ukupnoga

razvoja. Pohvaljeno je Ministarstvo graditeljstva, zaštite okoliša i prostornog uređenja što je primjenjujući svoje odluke uspjelo suzbiti bespravnu gradnju i značajnim dijelom očuvati najviše ugrožene prostore u Hrvatskoj i od bespravne gradnje, ali i gradnje zasnovane na zakonu koje nisu išle u prilog očuvanju prostora. Primjenom novoga Zakona o građevni dio tereta prebačen je na županijske i gradske urede kojima će trebati još neko vrijeme da se prilagode novim uvjetima rada, a posebno zato što nema dovoljno stručnih kadrova. I dalje, smatra dio sudionika Okruglog stola, valja raditi na skraćivanju vremena za donošenje urbanističkih

planova uređenja prostora jer se po sadašnjoj regulativi kada sve ide bez zastoja troši najmanje 500 dana. Rasprava je vođena u rasponu od redefiniranja podrumskih prostora u građevinama do problema zona sanitarne zaštite izvorišta.

To je Fani Bojanić iz *Hrvatskih voda* ocijenila nepovoljnim jer se izricanjem sve većeg broja zabrana za izdavanje vodopravnih dozvola u velikom dijelu Hrvatske s krškim podzemljem ukida svaku mogućnost razgovara i osiguravanja razvoja u pravilu nerazvijenih područja. Prof. dr. sc. Dubravku Bjegović posebno zanima protupožarna zaštita u građevinama

svih namjena. Sadašnji način organiziranja što je trenutačno na snazi, gdje puno subjekata sudjeluju u donošenju akata o protupožarnoj zaštiti, a onda i u tehničkom prijemu građevine, predstavlja stanovitu poteškoću i ne pomaže podizanju protupožarne zaštite na višu razinu.

Traženje stvarne odgovornosti za sve koji sudjeluju u procesu građenja, od projektanata do izvođača, smatra se dobrim rješenjem, jer se ne može tražiti

alibi da se propisi ne bi primjenjivali. Čuo se i prijedlog o potrebi da se u resornom ministarstvu, ali i svim drugim ministarstvima odluči da se svi podzakonski akti donesu tijekom godine dana, a da se u suprotnom traže ostavke čelnih ljudi.

Dragutin Mihelčić naglasio je potrebu da se u prostornim planovima županija i gradova posebna pozornost posveti planskoj dokumentaciji o infrastrukturnim građevinama, da se ne crta napamet i

ne dovode one koji projektiraju infrastrukturne građevine u situaciju da ih nikako ne mogu smjestiti u zacrtani prostor.

Sudionici okruglog stola nakratko su se zadržali i na problemima gradnje energetskih građevina i o dilemama trebaju li oni procjene utjecaja na okoliš. Ponovljeno je da ih trebaju, baš kao što procjene trebaju i građevine koje se rekonstruiraju, a to se nikako ne smije zaboravljati.

Okrugli stol: Novi hrvatski razvojni infrastrukturni projekti

Okrugli stol *Novi hrvatski razvojni infrastrukturni projekti* održan je 6. studenog 2008. u Kongresnoj dvorani, a moderatori su bili Zdravko Livaković, državni tajnik u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture i Mario Crnjak iz IGH.

U uvodnom je izlaganju Zdravko Livaković govorio o plovnim, željezničkim, cestovnim i zračnim infrastrukturnim projektima.

U sljedećih će se deset godina udvostručiti kontejnerski promet roba, što znači veći promet plovnim putovima i prerastanje luka u glavna prometna čvorišta. Danas samo deset posto prometa od 700 milijuna tona robe što na godinu prolazi Sueskim kanalom ulazi u Jadran, iako je to za sedam dana kraći put do sjevernih luka od uobičajenoga i do odredišta u Europi. Do 2020. proširenjem Europske unije na istok povećat će se promet roba za 50 posto.

Hrvatska ima vrlo dobar zemljopisni i prometni položaj, pa treba izgraditi luke za prihvat takvog kapaciteta roba. Stoga je Hrvatska uložila u riječku luku milijardu kuna, u luku Ploče 700 milijuna kuna, a u Vukovarsku luku 400 milijuna kuna.

Cestovna mreža je pred završetkom. Hrvatska ima 1501 km autocesta, ukupno ih je u prometu 1147,5 km. U 2008. planiran je završetak autoceste Rijeka – Zagreb, most preko rijeke Mure, dionica Šestanovac – Ravča te Ploče 1 – luka Ploče.

Sljedeće se godine planira završiti dionica Ravča – čvor Ploče, Velika Gorica – Buševac i Đakovo – Osijek. U željezničku se mrežu godinama nije ulagalo gotovo ništa iako je ona vrlo važna u razvoju luka i prometu tereta prema Europi, naime sav se teret koji se očekuje u lukama namjerava prevesti željeznicom. Planira se u sljedećih pet godina uložiti 18 milijardi kuna u revitalizaciju i gradnju novih pruga. Prioritet je gradnja pruge Rijeka – Zagreb – Botovo (mađarska granica). Vrlo je važan infrastrukturni projekt višenamjenski kanal Dunav – Sava. Njime bi se povezala luka Rijeka s lukom Vukovar što je ključno za hrvatsku konkurentnost u regiji.

Na kraju je Livaković iznio prijedlog kako dalje jer se otvara 3D strategija koja obuhvaća prostor, vrijeme i novac, a trebaju se raditi prostorno prometne studije za transeuropske mreže te strukturnim fondovima razviti regionalni projekti.

Na kraju izlaganja predstavio je novu Agenciju za infrastrukturne projekte. O problemu rješavanja prometnih čvorova velikih gradova – Zagreba, Splita, Rijeke i Osijeka kao uvod u raspravu govorio je Mario Crnjak. Najveći problem je nepostojanje rješenja u strategiji prostora ni u županijskim prostornim planovima. Oba su izlaganja poslužila kao dobar uvod u raspravu.

Anketa: Što mislite o Saboru?

Jadranko Husarić, generalni direktor Hrvatskih voda

Kao sudionik svih dosadašnjih Sabora držim da je to izuzetno koristan oblik druženja. Osobni kontakti su važni jer se na njima dogovara na koji način unaprijediti struku kojom se bavimo. Hrvatskim vodama koje imaju 360 inženjera i stručnjaka svih drugih usmjerenja Sabor hrvatskih graditelja je poticaj, posebno

zbog toga što Hrvatske vode rade poslove na trenutačno najvećim projektima, kao što je to Jadranski projekt, Unutarnje vode i mnogi drugi. Sabor je prilika da se predstavi i najvažniji dokument kao što je Strategija upravljanja vodama koja je dugoročni projekt i za čiju realizaciju će trebati 53 milijarde kuna, a to najbolje govori o veličini i značaju. Sabor je ujedno prilika da se kolegama kaže da je naš dugoročni plan ostvariti 85 posto opskrbljenosti stanovnika vodom i 60 posto osiguranja odvodnje otpadnih voda.

Branko Poljanić, član Gradskog poglavarstva Splita za urbanizam i zaštitu okoliša

Na iskustvima svoga grada ocjenjujem da ponuđene teme zadovoljavaju sve strukture u poslovima građenja, a osobno me posebno zanima zakonska regulativa.

Držim da su procedure u svim segmentima građenja preduge, mada je u posljednje vrijeme došlo do neznatnih skraćivanja. Pored toga mislim da je susret s kolegama uvijek

važan i da se u svim segmentima rada treba međusobno razmjenjivati mišljenje. Čak su i neformalni susreti od velike koristi.

Ivan Vulić, Hrvatske autoceste, Split

Držim da bi na Saborima trebalo više govoriti o strategiji, a manje zbrajati rezultate. Više bih se zalagao za potpuno uvažavanje struke, sa što manje uplitanja politike u donošenje odluka o izgradnji kapitalnih razvojnih građevina. Trenutačno radim kao voditelj poslova na dionici autoceste Ravča-

Ploče pa bi bilo dobro da strategija građenja u Hrvatskoj bude više dostupna samim graditeljima, jer bi na taj način

bila nedostupnija raznim lobijima koji zapravo nanose štetu velikim poslovima, kao što je o slučaj u građenju.

Krešimir Stunja LB knauf, Đurđevac

Prvi sam put na Saboru hrvatskih graditelja. Posebno me zanima područje usklađivanja domaćih propisa s europskom regulativom. Iako sam prvi put na ovom skupu graditelja, bio sam na drugim sličnim susretima, pa zasad mogu reći da sam informiran o onome što se radi i to

smatram korisnim i važnim. Siguran sam da će od svega biti velike koristi, kako za one koji su prvi put, tako i za kolege koji u ovakvim susretima imaju veliku rutinu.

Prof. dr. sc. Božena Tušar, Zagreb

Na Saboru, sada kao umirovljenik, imam priliku sresti brojne kolege, svoje bivše studente, a sada uvažene građevinare, ali i brojne druge s kojima sam surađivala tijekom radnog vijeka. Držim da je najveća korist u izravnim kontaktima stručnjaka, a Sabor ocjenjujem najvećim ocjenama, posebno u

organizacijskom smislu i u pripremljenim materijalima, a posebno u izboru tema koje su uvijek bile najbolje moguće i na svim dosadašnjim saborima. Pogađaju suštinu aktualnih kretanja i omogućuju stručnjacima da unaprijede svoja znanja. To je na osobit način cjeloživotno obrazovanje za kojega se inače svi zalažu.

Tanja Herr, tvrtka Ravago, Zagreb

Kao inženjer arhitekture mogu reći da se nekada stroge podjele među građevinarima i arhitektima sve više gube jer se stalno dolazi do spoznaja kako jedni bez drugih naprosto ne mogu. Autorica sam jednog od referata o zelenim krovovima i pokušavam kolege zainteresirati za ozelenjivanje krovova. Od

toga bi gradovi i njihovi stanovnici imali višestruke koristi pa se time postižu značajne uštede te višestruko čuva okoliš. Moja se tvrtka upravo bavi tehničkom suradnjom i tehničkim savjetovanjem o razvoju ove nove ideje.

Vladimira Mascarell, tvrtke *MM Plan*, Zagreb

Sabore graditelja smatram važnima u brojnim segmentima, ali najviše zbog razmjene podataka među kolegama svih struka i to ne samo građevinskim. Mi svi zapravo previše radimo pa nemamo vremena za međusobna viđanja i susrete. Kako tvrtka za koju radim prati izgradnju objekata vezanih uz ceste

i autoceste, prilika je da se na jednome mjestu upoznamo sa svim dostignućima koja su ostvarena u cestogradnji, ali i planiranju.

Vlasta Žugelj Karačić, *Hrvatske ceste*, Zagreb

Za mene je boravak *Saboru* od velike koristi u svakodnevnom poslu. Susreti s kolegama su nezamjenjivi i nijedna druga komunikacija ih ničim se ne može nadomjestiti. Ja ću na ovom *Saboru* zapravo samo slušati. U našem poslu sve se jako brzo odvija, tako da je teško ponekad pratiti sva kretanja. Možda mi se baš

zbog toga čini su prevelike vremenske distance od jednog do drugog *Sabora*.

Zoran Jelić, Ministarstvo komunalnih djelatnosti i prometa Bosne i Hercegovine

Prvi put sam na *Saboru* i mada se u prvi čas moglo učiniti da se nisam našao na pravom mjestu, ipak dolazak u Cavtat ocjenjujem posebno korisnim baš u ovome trenutku kada se i u Bosni i Hercegovini intenzivno pripremaju veliki poslovi, posebno u cestogradnji. Broj je sudionika impresivan i to smatram vrlo važnim, jer se

informacije o pojedinim djelatnostima, na taj način najbolje šire.

Mr. sc. Željko Štromar, *IGH*, Zagreb

Mislim da je od ovakvih susreta direktna korist u tome što se struka informira o svim segmentima rada i što svi skupe međusobno razmjenjujemo iskustva. Mislim da bi se možda mogli sastajati i u kraćim vremenskim razmacima. Hrvatska se značajno u svim segmentima graditeljskog posla približila europskoj

regulativi. Na ovakvim skupovima možemo na neki način izravno provjeravati koliko su svi izvoditelji u poslovima građenja sami spremni na prihvaćanje novih zadataka.

Program rada Sabora za petak 7. studenoga 2008.

Drugi radni dan *Sabora 2008* započinje radom u plenumu od 9 do 16,30 sati s dvije pauze za odmor, nakon čega slijede dva okrugla stola. Jutro će započeti izlaganjem Gorana Vujovića o povezanosti cestovne infrastrukture Crne Gore i Hrvatske, a nakon toga će Mario Crnjak dati prikaz tematske cjeline autoceste, ceste, željeznice. Miroslav Keller govorit će o programima obnove kao sastavnim dijelovima procesa održavanja cesta, a Tihomir Lažeta o projektu željezničke pruge visoke učinkovitosti: Botovo – Zagreb – Rijeka.

O mjerama za smanjenje buke i vibracija od željezničkog prometa izlagat će Stjepan Lakušić. Tematsku cjelinu građevnih materijala predstaviti će prof. dr. sc. Dubravka Bjegović nakon čega će biti prikazana dva referata iz te tematske cjeline. Prvi će iznijeti gost iz Njemačke Hans Guenter Hauck, o usklađivanju europskih norma o dodacima

za beton, mort i injekcijske smjese, a drugo Joško Ožbolt o ponašanju betona pod utjecajem visoke temperature.

Nakon stanke slijedi prikaz dr. sc. Mirka Oreškovića o tematskoj cjelini Organizacija, gospodarstvo, financije i informatika te referati Krešimira Novaka i Sanjane Buć. Prvi je o tehnologiji građenja i održavanja željezničkih pruga, a drugi o značaju primjene informacijsko-komunikacijske tehnologije u graditeljstvu.

Potom će Danko Biondić dati prikaz tematske cjeline vodnog gospodarstva i hidrotehnike. Slijede prikazi Fani Bojanić o projektu zaštite od onečišćenja u priobalnom području i nr. sc. Danka Holjevića o projektiranju i izgradnji sustava navodnjavanja u Hrvatskoj. O obrazovanju će govoriti prof. dr. sc. Ivica Završki, a dr. sc. Mirko Orešković postaviti će pitanje zašto postoji prijemor u razumijevanju uvjeta građenja.

Nakon stanke za ručak započinje prikaz Vesne Veselin o osmoj tematskoj cjelini Zaštita okoliša, baština i održivi razvoj. Prof. dr. sc. Jakša Miličić referirat će o sanaciji splitskog odlagališta otpada u funkciji prostornog razvitka grada Splita. Rad u plenumu završava tematskom cjelinom o propisima i normama koji će dati Lino Fučić. Iz te će cjeline biti izneseni referati o zaštiti od požara u Hrvatskoj i usklađenosti sa zahtjevima Europske unije Milana Carevića i mr. sc. Željka Štromara o usklađivanju hrvatskih tehničkih propisa s direktivom o energijskim svojstvima zgrada. Za drugi su dan planirana dva okrugla stola koja će se održati istodobno. Jedan je o kvaliteti građenja, a drugi o odgovornim osobama u gradnji.

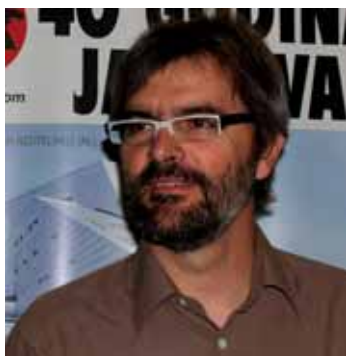
Službeni rad *Sabora 2008* završava svečanom večerom u hotelu *Croatia* za sve sudionike *Sabora*.

Predstavljanje dijela izlagača na Saboru

Brojne su specijalizirane tvrtke prepoznale mogućnost da na najbolji način predstave svoje proizvode na *Saboru hrvatskih graditelja*. Među izlagačima je i tvrtka *Taus d.o.o.* iz Samobora čiji direktor Danon Seletković objašnjava prednosti injekcijske smole *uretek*

geoplus. Tvrtka je inače talijanska, već je 15 godina na tržištu za nju postoji zanimanje hrvatskih graditelja. *Geoplus* je posebna ekspazivna injekcijska smola posljednje generacije namijenjena dubinskom injektiranju pri metodi *Uretek Deep Injections*. Naprezanje ekspanzije je od maksimalno 10.000 kPa, ima stabilnu i kontroliranu reakciju, a među ostalim je lagana i ne otežava tlo te ima visoku otpornost na kompresiju.

Bez obzira što djeluju u 15 europskih zemalja, Zoran Jakopović iz tvrtke *Prefa aluminijski sustavi* odlučio je proizvode svoje tvrtke predstaviti i na *Saboru hrvatskih graditelja* gdje izlažu aluminijsku tehnologiju za krovove, fasade i građevinsku limariju.

Trajnost je najveća prednost tih proizvoda, a pojavljuju se u 15 boja i 10 oblika za krovove i pročelja. Prvi put su na *Saboru*, u Hrvatskoj su posluju tri godine, a garancija je trajnosti njihovih proizvoda 40 godina.

Poluprikolice, prikolice i nadogradnje na različita vozila specijalnost su tvrtke *Schwarzmüller* koja je u Hrvatskoj posluje 10 godina, rekao je Nenad Mlinac iz prodaje vozila. Na *Saboru* zainteresiranim graditeljima pokazuju mogućnosti svojih vozila u složenim građevinskim

poslovima. Tvrdi da ima zanimanja za njihova vozila, a da uz strojeve za graditeljstvo rade i one za uporabu u poljoprivredi.

Knauf insulation iz Novog Marofa proizvodi i distribuira kamenu vunu, materijal za toplinsku, zvučnu i protupožarnu izolaciju u graditeljstvu. Krešimir Benjak podsjeća da je to negdašnja *Termika*, da je sjedište koncerna *Knauf* u Austriji te da imaju ukupno 35

tvornica u Europi. Došli su na Sabor predstaviti svoje proizvode, ali i one s kojima surađuju podsjetiti na kvalitetu i sigurnost koju pružaju.

Tihomir Hranjec vodi tvrtku *HIS projekt* koji na ovom području zastupa austrijsku *Voestalpine* koja ima gotovo dva stoljeća dugu tradiciju proizvodnje spiralnih cijevi i cijevi od valovitog lima što se koriste za podvožnjake, podhodnike i propuste za vodotoke u

cestogradnji. Surađivali su i do sada sa svim velikim hrvatskim tvrtkama, a *Sabor* je dobro mjesto, s obzirom na nazočnost velikog broja graditelja da se dodatno upoznaju s mogućnostima cijevi čiji su profili od 1 do 10 m, a trajnost im je od 50 do 100 godina.

Slavko Mićanović vlasnik je internet portala www.gradimo.hr za kojega kaže da je sa 8000 posjeta dnevno jedan od najčitanijih portala u Hrvatskoj. Kao medijski pokrovitelj *Sabora hrvatskih graditelja* smatra da je to najbolje mjesto za

upoznavanje što većeg broja korisnika portala s mogućnostima informiranja, predstavljanja, pa i reklamiranja. Uskoro će se portal *Gradimo* pojaviti na nekoliko svjetskih jezika, tako da će hrvatski graditelji koji budu zainteresirani za suradnju, moći predstaviti svoje proizvode i usluge svima zainteresiranima u svijetu.

Detalji s druženja sudionika *Sabora* u tvrđavi Revelin u Dubrovniku

